

"על סוד עלה קמל, על נגה פרי בשל..."

לאה גולדברג

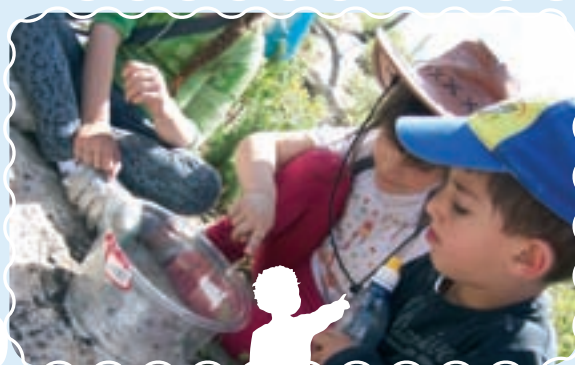
סוף הוא תמיד התחלה של משהו אחר.

שוב הגענו לסיימא של שנת לימודים שכללה רגעים בלתי נשכחים, שעוררו קשת רחבה של רגשות ומחשבות. מטבע הדברים, אנו שואפים לזכור את הטוב, היפה, הנכון והצודק - אידיאות שאותן חקרו עוד באקדמיה של אפלטון, וכמובן גם לפני כן. אך כל הטוב, היפה, הנכון והצודק לא הגיע יש מאין, אלא הוא תוצר של חקירה עצמית, למידה, התנסות, טעות. "נגה הפרי הבשל" מגיע מתוך ההשתנות הבלתי הפיכה של הפרח הקמל. וכך גם אנו כולנו, ילדים ומבוגרים, מתפתחים ומשתנים. עולם היצורים החיים - צמחים ובעלי חיים - מספק לנו אינספור הזדמנויות להתבונן וללמוד. על כן ראוי לנו לצאת להתבוננות שקטה ופשוטה מדי יום, כל אחת בשטח האפשרי מבחינתה. גם חוביזה וחרציות בשולי גדר הן טבע שאפשר ללמוד ממנו. נוסף מגדיר, מגדלת, פנקס קטן לרישום, משקפת - אמיתית או כזו העשויה משני גלילי נייר, וכבר אנו מוכנים להרפתקה של ממש. קל לעורר ילדים להרפתקה באמצעים פשוטים, וכל הרפתקה היא הזדמנות ללמידה שלא תישכח מלב. שינויי מזג האוויר משפיעים על כל היצורים החיים, על מראה האדמה ועל זמינות המים. אפשר לחלוף על פני כל אלה בשוויון נפש, אך אפשר גם לקשור בין תופעות, לדמיין, לפתח את החשיבה האנלוגית. מה עושות הציפורים כשיורד גשם? מה עושה הכלב כשחם לו? ומה אנו עושים? איך נוכל 'לתפוס' מים ניגרים ולאילו שימושים? מהו ערכה של השמש בחיי כל היצורים החיים, וכיצד נוכל גם ליהנות מחומה וגם להישמר מקרינתה? שאלות פתוחות מעוררות שיה וחשיבה יותר מאשר תשובות סגורות. מעבר לידע הנרכש, אפשר לפתח אורך רוח וענווה על ידי השארת כמה שאלות פתוחות להמשך חקירה ומעקב. כל כך הרבה מוצרים בסביבתנו, כלי אוכל, משחקים, שולחנות וכיסאות, ארגז החול ושולחן המים, ועוד רבים. ממה הם מורכבים? האם הצורה שלהם הכרחית? האם אפשר היה לבנותם אחרת? מדוע האיגלו בנוי מלבני קרח? האם גם לנו כדאי לבנות בית כזה? נוכל לחשוב יחד על מוצרים בסביבתנו ולהעלות רעיונות לשיפור או ליצירת מוצר חדש, שייתן מענה לצורך שלנו בגן. זו היא תמצית תוכנית הלימודים במדע וטכנולוגיה בגן הילדים. מטרת התוכנית יכולה לשמש אתכן בכתיבת תוכנית העבודה, והתייחסות מעמיקה תגלה שהתוכנית אינה עומדת בפני עצמה, אלא תורמת להתפתחות הכוללת של הילדים וקשורה באופן מהותי לתחומי דעת אחרים.

מאחלות לכן חופשה טובה, זמן להתנסות בדברים חדשים, לטעות, ללמוד ולהתפתח.

סימה חדד מה-יפית, מנהלת האגף לחינוך קדם-יסודי, משרד החינוך
ד"ר ענת סלע, מפקחת ארצית למדע וטכנולוגיה בגיל הרך, משרד החינוך

תמונות מתוך המיזם 'בעקבות שלוליות' בגן עזרד בבית אורן
בניהול הגנת מיטל וקנין

